

Lange Broekweg 70, Naaldwijk

rapport 4106

Lange Broekweg 70, Naaldwijk (gemeente Westland)

Een Bureauonderzoek

J. Huizer

Colofon

ADC Rapport 4106

Lange Broekweg 70, Naaldwijk (gemeente Westland)
Een Bureauonderzoek

Auteur: J. Huizer

In opdracht van: AAB Nederland BV

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 21 februari 2017

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status onderzoek: definitief

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:

A. Muller

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Tel 033-299 81 81
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding en administratieve gegevens	7
2 Bureauonderzoek	8
2.1 Doelstelling en vraagstelling	8
2.2 Methodiek	8
2.3 Resultaten	8
2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie	12
3 Aanbeveling	12
Literatuur	13
Lijst van afbeeldingen en tabellen	13

Samenvatting

In opdracht van AAB Nederland BV heeft ADC ArcheoProjecten in mei 2016 een bureauonderzoek uitgevoerd naar de archeologische waarde van de locatie Lange Broekweg 70 te Naaldwijk (gemeente Westland).

Aanleiding is de voorgenomen aanleg van een boorlocatie ten behoeve van de winning van aardwarmte.

Op basis van het bureauonderzoek werd verwacht, dat zich op een diepte van ca. 1,5 à 2,5 m beneden maaiveld een mogelijk veraard Hollandveen zou kunnen bevinden en/of (ontkalkte) vegetatiehorizont(en) in de bovenliggende dekafzettingen (Laagpakket van Walcheren). Op deze niveaus zouden vindplaatsen uit de perioden Bronstijd tot en met Vroege Middeleeuwen aanwezig kunnen zijn.

ADC ArcheoProjecten concludeert dat mits niet dieper wordt ontgraven dan 1,25 m –mv (2,25 – NAP), het risico op aantasting van eventuele archeologische waarden tot een minimum wordt beperkt en er geen noodzaak bestaat tot het uitvoeren van nader archeologisch onderzoek. ADC ArcheoProjecten adviseert om het terrein onder deze voorwaarde vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het vrijgegeven dieptebereik toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Afkorting	Tijd in jaren
Nieuwe tijd	NT	1500 - heden
Middeleeuwen:	XME	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	LME	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	VME	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	ROM	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	ROML	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	ROMM	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	ROMV	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	IJZ	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	IJZL	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	IJZM	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	IJZV	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	BRONS	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	BRONSL	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	BRONSM	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	BRONSV	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	NEO	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	NEOL	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	NEOM	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	NEOV	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	MESO	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	MESOL	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	MESOM	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	MESOV	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	PALEO	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	PALEOL	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	PALEOM	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	PALEOV	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding en administratieve gegevens

In opdracht van AAB Nederland BV heeft ADC ArcheoProjecten in mei 2016 een bureauonderzoek uitgevoerd naar de archeologische waarde van de locatie Lange Broekweg 70 te Naaldwijk (gemeente Westland, afb. 1 en 2).

Aanleiding is de voorgenomen aanleg van een boorlocatie ten behoeve van de winning van aardwarmte.

Het plangebied ligt in een gebied waar een gemeentelijk archeologisch beleid is vastgesteld. Op grond van dit beleid valt het plangebied in de verwachtingszone III.¹ Om in deze zone voor bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 500 m² en dieper dan 50 cm –mv een omgevingsvergunning te kunnen verkrijgen, dient de initiatiefnemer een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren op grond van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.3).²

De volgende administratieve gegevens zijn van toepassing:

Opdrachtgever:	AAB Nederland BV dhr. M.R. van den Berg Tiendweg 18 2671 SB Naaldwijk
Fase AMZ-cyclus:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	aanleg boorlocatie t.b.v. winning aardwarmte
Locatie:	Lange Broekweg 70
Plaats:	Naaldwijk
Gemeente:	Westland
Provincie:	Zuid-Holland
Kaartblad:	37B
Kadastrale gegevens:	Kad. gem. Naaldwijk, sectie C, perceel 2933
Oppervlakte plangebied	ca. 6215 m ²
Coördinaten:	76.090/445.260 76.200/445.210 76.170/445.180 76.100/445.200
Bevoegde overheid met contactgegevens:	Gemeente Westland Postbus 150 2670 AD Naaldwijk
Deskundige namens de bevoegde overheid met contactgegevens:	Mw. drs. J.M. Blom e-mail: jmbloom@gemeentewestland.nl
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	3998634100
ADC-projectcode:	4180249
Auteur:	J. Huizer
Autorisatie:	A. Muller
Periode van uitvoering:	Mei 2016
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort
Beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	http://dx.doi.org/10.17026/dans-zbb-gmmp

---

¹ Kerkhof 2012.

² SIKB 2013.

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en vraagstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?
- Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?

2.2 Methodiek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Het bureauonderzoek bestaat uit de volgende elf processtappen:

1. Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
2. Aanmelden onderzoek bij Archis;
3. Vermelden (en toepassen) overheidsbeleid;
4. Beschrijven huidig gebruik;
5. Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen;
6. Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond;
7. Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden;
8. Opstellen gespecificeerde verwachting;
9. Opstellen standaardrapport bureauonderzoek;
10. Afmelden onderzoek bij Archis: overdracht onderzoeksgegevens;
11. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot.

De processtappen 1 tot en met 7 leveren gegevens op basis waarvan processtap 8, de gespecificeerde verwachting wordt opgesteld. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als een belangrijke conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht, indien relevant weergegeven op een kaart.

De resultaten van processtappen 1 tot en met 8 worden behandeld in de paragrafen 3.1 tot en met 3.5. Processtap 9 resulteert in het voorliggende rapport. De processtappen 10 en 11 hebben betrekking op het voor derden openbaar maken van de resultaten van het bureauonderzoek bij onder meer Archis en het e-Depot.

2.3 Resultaten

2.3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied, beschrijving huidig gebruik en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Naaldwijk. Het wordt gevormd door twee rechthoekige bouwvlakken in een bestaande kas.

Op basis van de opgevraagde gegevens met betrekking tot de milieuhygiënische situatie in het plangebied kan worden geconcludeerd dat er milieukundig onderzoek is uitgevoerd, maar er geen noodzaak is gebleken tot nader onderzoek of sanering.³

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens

³ www.bodemloket.nl

gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 1000 m rondom het plangebied. De begrenzing van deze zone is gebaseerd op het gegeven dat hierbinnen sprake is van voldoende informatie om een uitspraak te doen over de archeologische verwachting die representatief is voor het plangebied.

In het plangebied is de aanleg van een boorlocatie gepland ten behoeve van de winning van aardwarmte. Hiertoe wordt een strook asfalt aangelegd van 45 x 120 m (het grootste, noordoostelijk gelegen gedeelte van het plangebied, zie ook afb. 2). Hierbij wordt de grond ontgraven tot ca. 40 cm –mv. Binnen deze asfaltverharding komen een viertal boorkelders met een gezamenlijke oppervlakte van ca. 40 m² en een diepte van ca. 1 à 1,5 m –mv. Ten zuidwesten hiervan zal een technische ruimte met een oppervlak van ca. 820 m² worden gerealiseerd. Details met betrekking tot de fundering waren op het moment van schrijven nog niet voorhanden, maar waarschijnlijk zal de ruimte op heipalen worden gefundeerd met rondom een ca. 40 cm diepe vorstrand. In het noordwesten zal een bassin worden aangelegd met een oppervlakte van ca. 3000 m² en een diepte van ca. 1,25 m –mv.

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond mogelijk worden aangetast.

2.3.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

Aan het maaiveld gelden de volgende aardwetenschappelijke gegevens:

Bron	Informatie
Geologische kaart van Nederland 1:50.000 ⁴	Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Walcheren
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 ⁵	Vlakte van getij-afzettingen (2M35).
Bodemkaart van Nederland 1:50.000 ⁶	Warmoezerijgronden (AWg).
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) ⁷	Circa 1m -NAP

In het plangebied bevindt zich een opeenvolging van de volgende geologische niveaus⁸:

Geologisch niveau	Gemiddelde diepte top niveau (m t.o.v. NAP)	Omschrijving	Ouderdom / periode
Laagpakket van Walcheren	-1,25 - -3,25	Schorafzetting (dekafzetting)	Bronstijd-Vroege Middeleeuwen
Hollandveen Laagpakket	-3,25 - -3,75	Veen	Bronstijd
Laagpakket van Wormer	-3,75 - -8,75	Wad/kwelderafzetting	Mesolithicum / Neolithicum

Gedurende de afgelopen 11.000 jaar (het Holoceen) is een opwarming van het klimaat opgetreden ten opzichte van de voorgaande ijstijd (het Weichselien). Deze opwarming leidde tot het afsmelten van het poolijs en een hiermee samenhangende stijging van de zeespiegel. De invloed van de zee nam toe. Het gevolg hiervan was dat het plangebied in de loop van het Holoceen in een groot waddegebied met geulen, slikken en platen kwam te liggen. Dit waddegebied strekte zich uit over de huidige kustprovincies. Langs de kustlijn vormden zich strandwallen. De strandwallen werden van elkaar gescheiden door zeegaten die doorgang boden aan een uitgebreid geulensysteem dat zich vertakte in het erachter gelegen wadden- en kweldergebied. De zandige en kleiige afzettingen die in dit milieu zijn afgezet behoren tot de het Laagpakket van Wormer (Formatie van Naaldwijk).

⁴ Hageman 1975.

⁵ Alterra 2006.

⁶ Vos 1983.

⁷ <http://www.ahn.nl/viewer>

⁸ www.dinoloket.nl

Door de grote toevoer van sediment en een afnemende zeespiegelstijging raakte circa 5000 jaar geleden de strandwallengordel gesloten. Achter de gesloten strandwallen trad door een stijgende grondwaterspiegel veengroei op (Hollandveen Laagpakket, Formatie van Nieuwkoop). Op welk moment in het plangebied de veengroei is begonnen, is niet exact bekend. Door de ligging nabij de Maasmond bleef de invloed van de zee in ieder geval groot. Rond 1500 v. Chr. was er sprake van een zich in het achterland vertakkend krekensysteem. Het plangebied bevond zich in een slikkengebied temidden van enkele krekens, waaronder die van het noordelijker gelegen Gantelsysteem.⁹ In het plangebied werden in die periode dekafzettingen afgezet. De basis van het hierbij gevormde Laagpakket van Walcheren ligt op ca. 2 m –mv.¹⁰ Zie afb. 3 voor een globale impressie van de paleogeografische situatie rond 1500 v. Chr.¹¹

Door diverse verleggingen van getijdengeulen en –krekens was het plangebied rond 800 n. Chr. verder buiten de invloedssfeer van de zee komen te liggen en lag het plangebied in een uitgestrekt veengebied. Vanaf het midden van de 13^e eeuw bevond het plangebied zich in binnendijks gebied.¹²

In het plangebied komen warmoezerijgronden voor. Deze gronden bestaan uit vele eenvoudige grondsoorten die door menselijke handelingen heterogeen zijn geworden. Hierdoor variëren deze gronden sterk in humus-, kalk- en lutumgehalte. Warmoezerijgronden hebben vaak een 30 tot 60 cm dikke bovengrond die uit humeuze tot humusrijke klei bestaat en die meestal kalkarm tot kalkloos is. De ondergrond bestaat veelal uit klei, waarbij zavel op de hogere delen in de polder voorkomt en klei op de lagere delen.¹³

2.3.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (zie afbeelding 4):

AMK-terrein	Omschrijving	Datering ¹⁴	Opmerking
4121	Hofstad Uterlier	LME	komt overeen met waarneming 8642
10710	Resten van een hofstad	LME	

Onderzoeksmelding	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
28109	Bureau-/booronderzoek	Vermoedelijk Romeinse weg langs huidige Middelbroekweg	Vervolgonderzoek langs huidige Middelbroekweg in de vorm van IVO-P (proefsleuvenonderzoek)
5406	(Beperkte) oppervlaktekartering, booronderzoek, historisch onderzoek en een waardering van de geïnventariseerde en gekarteerde vindplaatsen.	Onbekend, niet ingevuld in Archis	Onbekend, niet ingevuld in Archis
38115	Bureau-/booronderzoek	(ontkalkte) vegetatiehorizont en veraard veenpakket aangetroffen	Vervolgonderzoek op de plaatsen die daadwerkelijk verstoord zullen worden
19804	Bureau-/booronderzoek	botresten, houtskool en keramiek aangetroffen	Onbekend, niet ingevuld in Archis

⁹ Vos, *et al.* 2007.

¹⁰ www.dinoloket.nl

¹¹ Naar Vos, *et al.* 2007.

¹² Vos, *et al.* 2007.

¹³ Vos 1983.

¹⁴ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.

Onderzoeksmelding	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
48599	Bureauonderzoek	Betrof een inventarisatie van de uitgevoerde en benodigde archeologische onderzoeken	Onbekend, niet ingevuld in Archis
6025	Bureau-/booronderzoek	Onbekend, niet ingevuld in Archis	Onbekend, niet ingevuld in Archis
48701	Archeologische begeleiding	Ca. 150 m ten zuidwesten van plangebied greppels aangetroffen	De greppels worden niet behoudenswaardig geacht; het plangebied is vrijgegeven.

Waarneming	Omschrijving	Datering ¹⁵	Opmerking
8642	Resten van de hofstede Uterlier	LME	Zie AMK-terrein 4121
8643	Diverse fragmenten aardewerk	ROM	
408605	Voormalig AMK-terrein	ROM	onbekende vondstcontext
414681/433468	botresten, houtskool en keramiek	ROM	

Op de gemeentelijke verwachtings-/beleidskaarten staat de volgende archeologische verwachting voor het plangebied aangegeven:

Bron	Verwachting	Toelichting
Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS)	redelijke tot grote kans op archeologische sporen	
Gemeentelijke beleidskaart	laag (verwachtingszone III)	wegens ligging in gebied met hoofdzakelijk dekafzettingen tussen kreekruigen

Uit de in Archis ingevoerde gegevens valt de volgende conclusie te trekken: Hoewel het plangebied niet is gelegen op een kreekrug, kunnen in de ondergrond wel potentieel in het verleden bewoonbare niveaus aanwezig zijn, zoals een veraarde veenlaag onder de dekafzettingen van het Gantel-systeem of een (ontkalkt) vegetatieniveau in de bovenliggende dekafzettingen. Tijdens het booronderzoek enkele honderden meters ten noorden en oosten van het plangebied (onderzoeksmeldingsnummer 38115) zijn dergelijke niveaus althans aangetroffen. Waarnemingen 414681 en 433468 suggereren bovendien dat vindplaatsen uit de Romeinse tijd in het gebied tussen de kreekruigen niet uitgesloten kan worden.

2.3.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
Kaart van het Hoogheemraadschap van Delfland (Kruikius; afb. 5)	1712	plangebied bevindt zich in onbebouwd gebied
Kadastrale minuut ¹⁶	1811-1832	weiland
Topografische kaart ¹⁷	1849-1850	idem
Bonnekaart	1880-1912	idem
Topografische kaart ¹⁸	1939-1985	idem
Topografische kaart	1986-heden	in het plangebied bevinden zich kassen

¹⁵ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.

¹⁶ <http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>

¹⁷ Versfelt 2003.

¹⁸ www.topotijdreis.nl

Tot het eind van de 20^e eeuw was het gebied in gebruik als weiland. Vanaf 1986 was het grondgebruik glastuinbouw (kassen). De huidige kas dateert uit 1993.¹⁹

2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie

De eerste, voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag “Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?” kan als volgt worden beantwoord:

Voor de gespecificeerde verwachting gelden de volgende karakteristieken:

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Bronstijd – Vroege Middeleeuwen
Complexiteit(n):	Nederzetting
Omvang:	onbekend
Landschappelijke en/of geologische context:	op veraard Hollandveen Laagpakket en/of (ontkalkt) vegetatieniveau tussen bovenliggende dekafzettingen (Laagpakket van Walcheren)
Diepteligging:	ca. 1,5 à 2,5 m -mv
Locatie:	Hele plangebied
Soort vindplaats:	Vindplaats met zowel grondsporen als een vondststrooiing
Uiterlijke kenmerken:	Strooiing van onder meer aardewerk, houtskool en bouw materiaal
Conservering:	Mogelijk omgewerkt door het gebruik als (glas)tuinbouwgrond
Wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de voorgenomen werkzaamheden:	Gedeeltelijk, afhankelijk van soort en diepte ingreep en diepteligging potentieel archeologisch niveau

De beantwoording van de overige onderzoeksvragen is als volgt:

- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*
Mits niet dieper wordt ontgraven dan 1,25 m –mv (2,25 –NAP) wordt het risico op aantasting van eventuele archeologische waarden tot een minimum beperkt en is er geen noodzaak tot het uitvoeren van nader archeologisch onderzoek.

3 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten concludeert dat mits niet dieper wordt ontgraven dan 1,25 m –mv (2,25 – NAP), het risico op aantasting van eventuele archeologische waarden tot een minimum wordt beperkt en er geen noodzaak bestaat tot het uitvoeren van nader archeologisch onderzoek. ADC ArcheoProjecten adviseert om het terrein onder deze voorwaarde vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het vrijgegeven dieptebereik toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet. Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

¹⁹ <https://bagviewer.kadaster.nl>

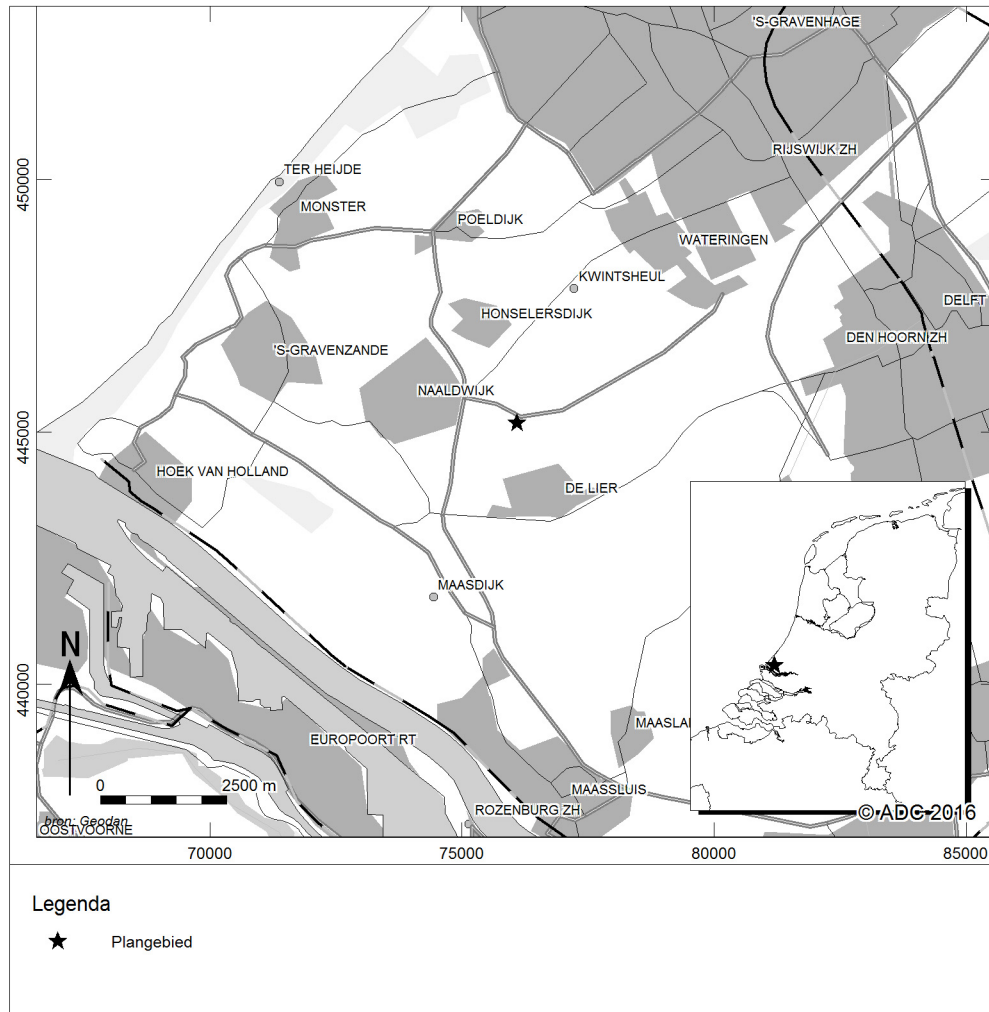
Literatuur

- Alterra**, 2006: *Digitale Geomorfologische Kaart van Nederland*.
- Atlasproducties, Wolters-Noordhoff**, 1990: *Grote historische atlas van Nederland, 1:50.000, deel 1 West-Nederland 1839-1859*. Groningen.
- Bosch, J.H.A.**, 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport NITG 05-043-A).
- Groenewoudt, B.J.**, 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten 17).
- Hageman, B.P.**, 1975: *Geologische Kaart van Nederland, schaal 1:50.000, Blad 37 West Rotterdam*. Rijks Geologische Dienst, Haarlem.
- Kerkhof, M.**, 2012: *Toelichting bij de archeologische beleidskaart van de gemeente Westland*. (Delftse Archeologische Notities 20).
- Normalisatie-Instituut, Nederlands**, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*. Delft.
- SIKB**, 2013: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) Landbodems*. Gouda.
- Tol, A.J., J.W.H.P. Verhagen & M. Verbruggen**, 2012: *Leidraad inventariserend veldonderzoek*. Gouda (SIKB uitgave, geactualiseerde versie).
- Vos, G.A.**, 1983: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, Blad 37 West Rotterdam*. Sitichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Vos, G.A., G.G.L. Steur & W. Heijink**, 1984: *Bodemkaart van Nederland 1:50.000 : toelichting bij kaartblad 37 West Rotterdam*. Stiboka, Wageningen.
- Vos, P.C. & S. de Vries**, 2013: *2e generatie palaeogeografische kaarten van Nederland (versie 2.0)*. Utrecht.

Lijst van afbeeldingen en tabellen

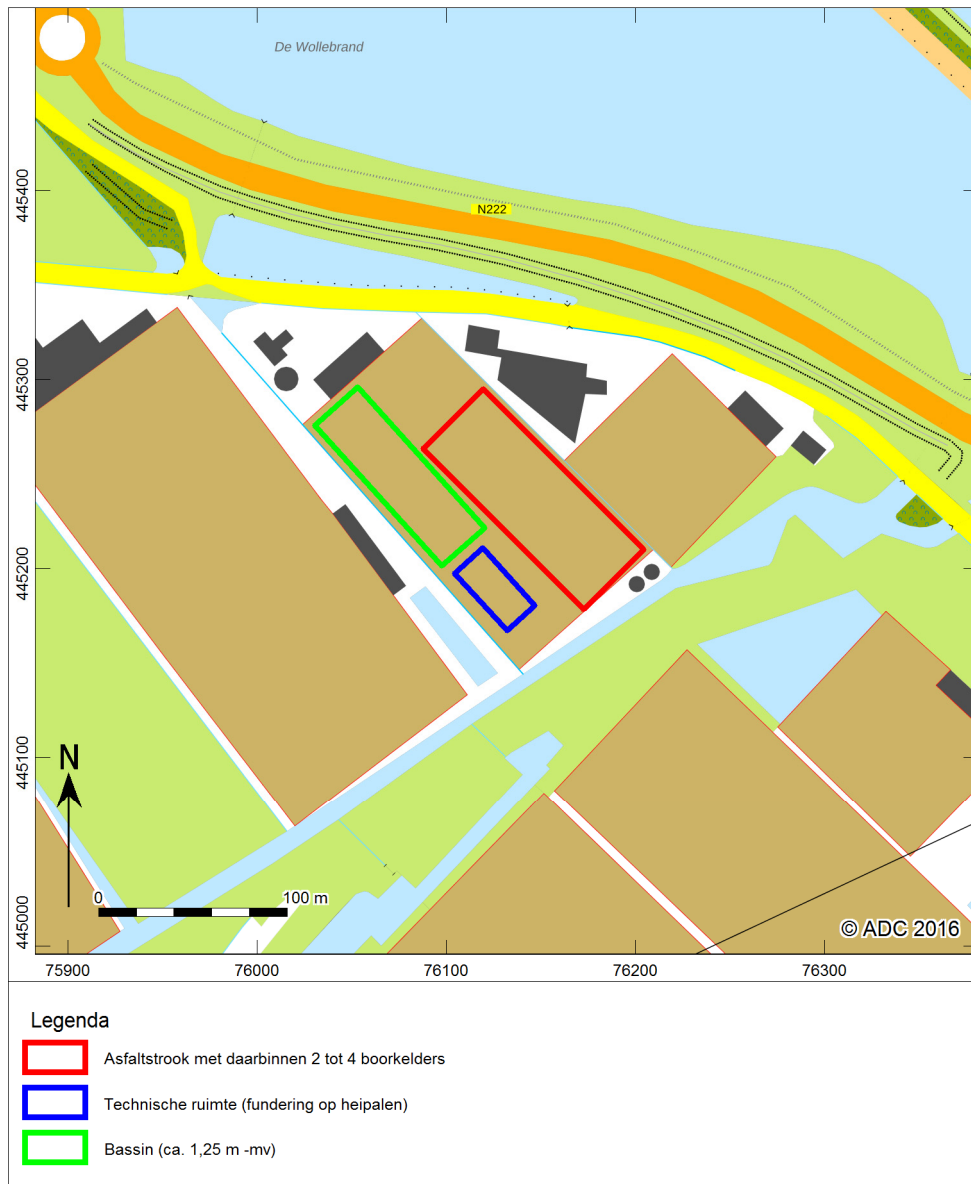
- Afb. 1 Locatie van het plangebied
- Afb. 2 Detailkaart van het plangebied
- Afb. 3 Impressie van de paleogeografische situatie rond 1500 v.Chr.
- Afb. 4 Archeologische beleidskaart gemeente Westland, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen
- Afb. 5 Locatie van het plangebied op de kaart van Kruikius & Kruikius (1712)

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

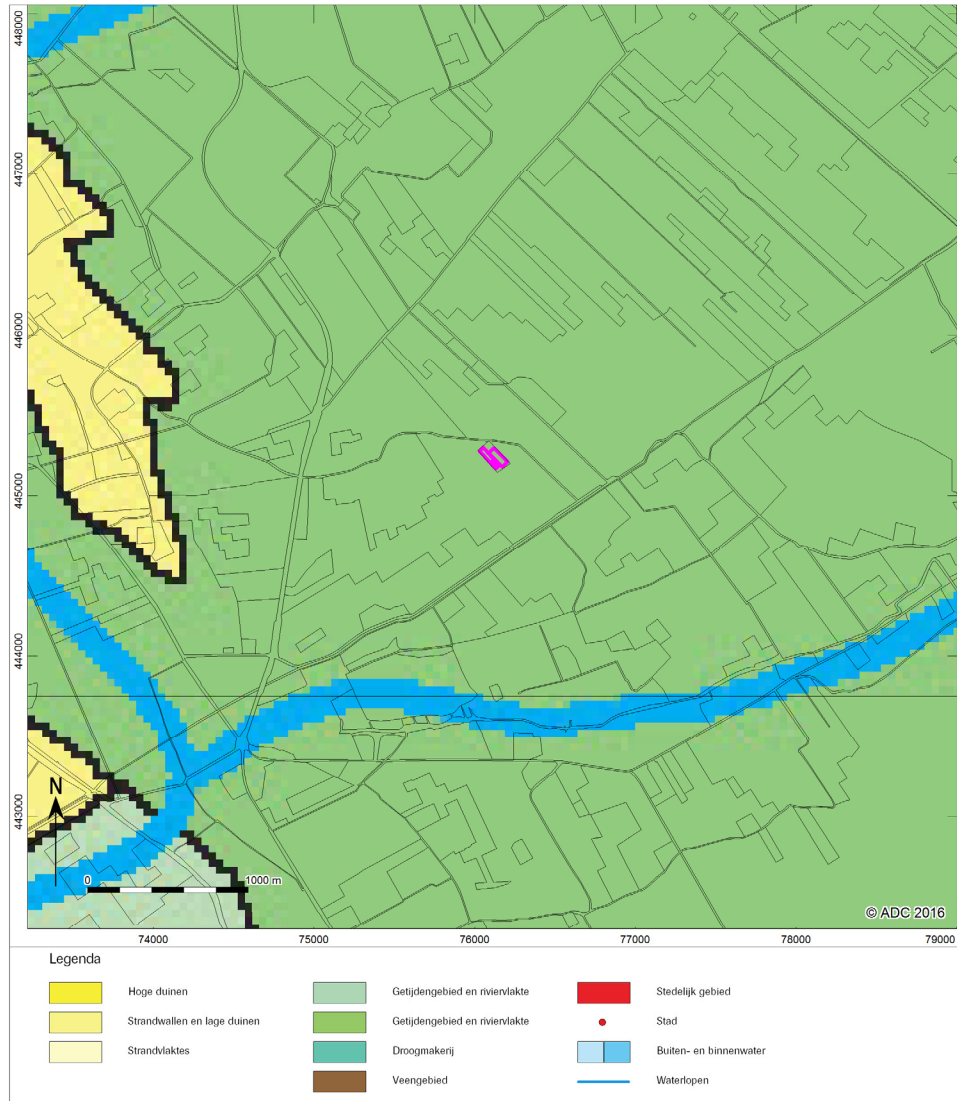

Afb. 1 Locatie van het plangebied

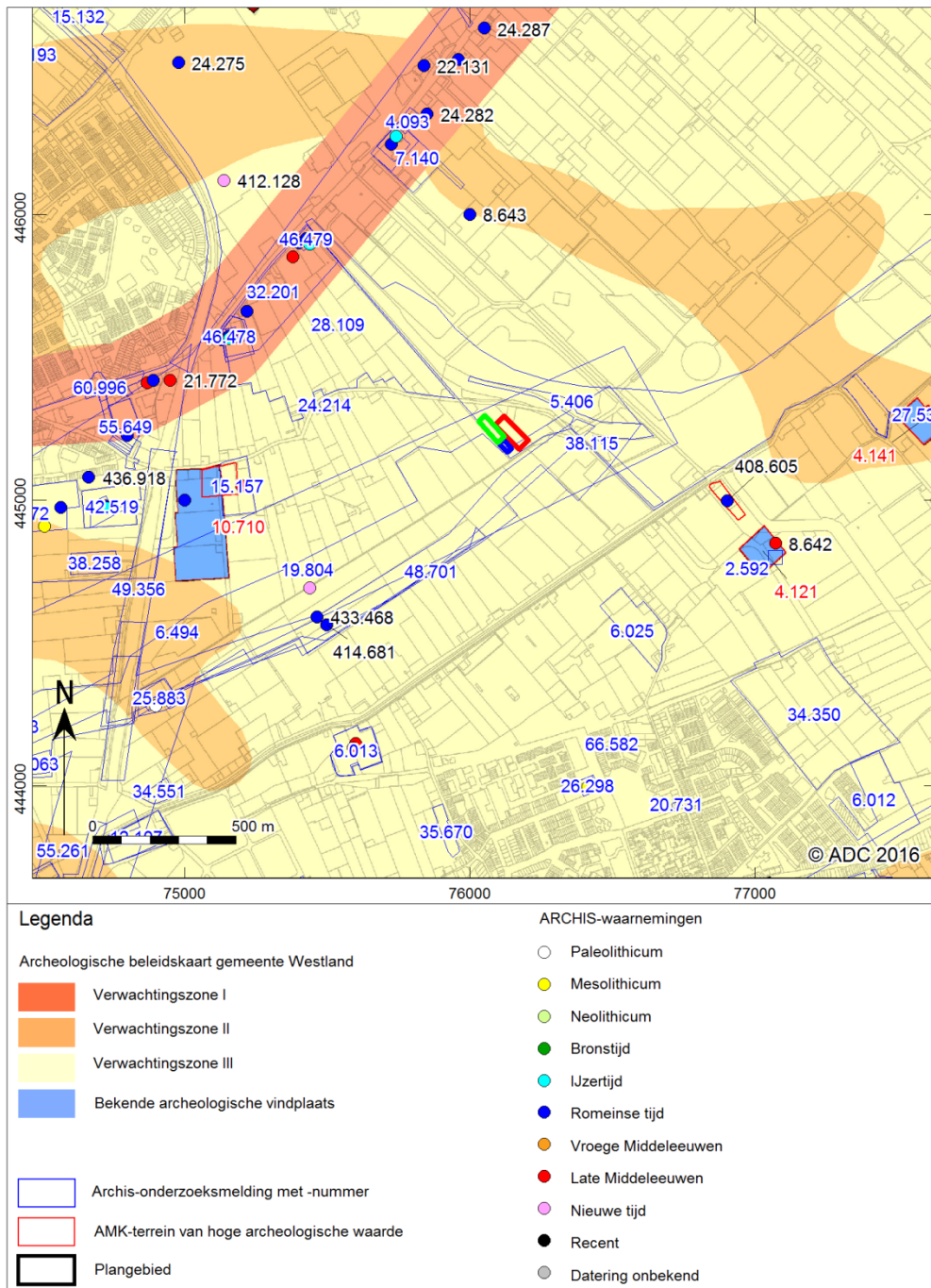

Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

Afb. 3 Impressie van de paleogeografische situatie rond 1500 v.Chr.

Afb. 4 Archeologische beleidskaart gemeente Westland, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

